

UNIVERSITETET I TROMSØ - NORGES ARKTISKE UNIVERSITET
universitet

Hansine Hansens veg 18
9019 TROMSØ

Trondheim, 30.05.2022

Att.Mona Susan Johannessen

Deres ref.:
22S99B7F

Vår ref. (bes oppgitt ved svar):
2022/6384

Saksbehandler:
Johan Danielsen

Tillatelse til å innføre stor bivoksmott (*Galleria mellonella*) og rundormen *Caenorhabditis elegans*

Vi viser til søknaden datert 13.05.2022 om tillatelse til å innføre stor bivoksmott (*Galleria mellonella*) og rundormen *Caenorhabditis elegans* til Universitetet i Tromsø fra henholdsvis Nederland og USA.

Vedtak

Miljødirektoratet gir tillatelse til å innføre to tusen gram - 2000 gram av arten stor bivoksmott (*Galleria mellonella*) og to tusen gram - 2000 gram av rundormarten *Caenorhabditis elegans* til Universitetet i Tromsø - Norges arktiske universitet, Hansine Hansens veg 18, 9019 TROMSØ v/Mona Susan Johannessen. Tillatelsen gjelder fram til 31.12.2023 og på følgende vilkår:

- Organismene skal anskaffes, oppbevares, brukes og destrueres slik at de ikke kan slippe ut i miljøet, også under transport.
- Organismene kan bare holdes i laboratoriet hos Universitetet i Tromsø - Norges arktiske universitet, Hansine Hansens veg 18, 9019 TROMSØ, under kontrollerte forhold med fysiske inneslutningstiltak som hindrer spredning av organismen slik det er beskrevet i søknaden.
- Organismene eller avkom av disse kan ikke tas ut av laboratoriet uten tillatelse fra Miljødirektoratet.
- Du må varsle Statsforvalteren i Troms og Finnmark med en gang dersom organismer rømmer/slipper ut.
- Forsendelsen skal være merket med:
 - organismens vitenskapelige navn og eventuelle norske eller engelske navn
 - antall eller annen angivelse av mengde organismer
 - vår referanse (oppgitt i tillatelsen)

Vedtaket er fattet etter forskrift om fremmede organismer § 6.

Kort om bakgrunnen for saken

Det er søkt om å innføre 2000 gram hver av artene stor bivoksmott (*Galleria mellonella*) og rundormen *Caenorhabditis elegans* til Universitetet i Tromsø fra henholdsvis Nederland og USA i tidsperioden fra 18.05.2022 til 31.08.2025 til forskningsformål.

Postadresse: Postboks 5672, Torgarden, 7485 Trondheim | **Telefon:** 73 58 05 00

E-post: post@miljodir.no | **Internett:** www.miljodirektoratet.no | **Organisasjonsnummer:** 999 601 391

Besøksadresser: Brattørkaia 15, 7010 Trondheim | Grensesvingen 7, 0661 Oslo

Besøksadresser Statens naturoppsyns lokalkontorer: Se www.naturoppsyn.no

I søknaden oppgis artsnavnet *Caenorhabditis elegans*, vi finner ikke opplysninger om noen art ved dette navnet, men framfor å returnere søknaden, ut fra at det menes *Caenorhabditis elegans*.

Ellers oppgir søker følgende i forhold til risikoreduserende tiltak og mulige virkninger på naturmiljøet:

*"Det er liten grunn til å tro at innførselen vil medføre risiko for uheldige følger for biologisk mangfold. Alle vitenskapelige forsøk foregår på våre laboratorier som har inneslutningsnivå 2, og utføres av ansatte med solid erfaring i håndtering av biologiske faktorer. Pakker med larver/rundorm (*G. mellonella* eller *C. elegans*) åpnes i laboratoriet, og larvene plasseres i lukkede beholdere. *G. mellonella* bestilles rett i forkant av forsøk, mens *C. elegans* bestilles og fryses ned for så å tas opp ved bruk. Larvene/rundormene oppbevares kjølig mellom forsøk, noe som stopper deres utvikling. Etter bruk vil larvene/rundormene bli avlivet og autoklavert før de kastes i risikoavfall (på lik linje som vi behandler GMO, mammalske celler, og antibiotikaresistente bakterier).*

*Hverken *G. mellonella* eller *C. elegans* slipper ut fra laboratoriet med inneslutningsnivå 2. Larvene/rundormene vil bli destruert på samme måte som vi destruerer antibiotika-resistente bakterier, GMO etc. Innførsel av organismene til vitenskapelige eksperimenter vil derfor ikke medføre uheldige følger for biologisk mangfold."*

Miljødirektoratets vurderinger

For å innføre levende eller levedyktige organismer av søknadspliktige arter til Norge må du i utgangspunktet ha tillatelse fra Miljødirektoratet. Dette følger av naturmangfoldloven § 29 og forskrift om fremmede organismer § 6. Om vi gir tillatelse eller ikke beror på vurdering av risikoen innførsel eller overføringen av den aktuelle organismen utgjør for det biologiske mangfoldet.

Direktoratet skal vurdere og fastsette de vilkår som anses nødvendige for å hindre uheldige følger for det biologiske mangfold, jf. § 15 tredje ledd.

Kunnskapsgrunnlaget for omsøkte arter

Stor bivoksmott (*Galleria mellonella*) finnes i Norge med sørlig utbredelse (<https://www.gbif.org/species/1876542>). NINA-rapport 865, konkluderer med at det ikke kjent om bivoksmott kan spre sykdommer eller parasitter i naturen. Artens naturlige utbredelse tilsier at etablering i naturen i Troms ved en eventuell rømning er lite sannsynlig. Mulige negative effekter av introgresjon er også lite sannsynlig som en følge av avstanden til norsk bestand.

Rundormen *Caenorhabditis elegans* er en mye brukt art innen forskning. Vi finner få opplysninger om artens naturlige utbredelse. De som finnes i GBIF (<https://www.gbif.org/species/2283683>) antyder utbredelse lenger sør enn Tromsø.

Vurdering

Naturmangfoldlovens § 9 krever at det skal foreligge tilstrekkelig kunnskap om hvilke virkninger en beslutning kan ha for naturmiljøet (føre-var prinsippet).

Universitetet i Tromsø søker om tillatelse til å innføre artene stor bivoksmott (*Galleria mellonella*) og rundormen *Caenorhabditis elegans*. Søker er en vitenskapelig institusjon som i søknaden beskriver gode rutiner for håndtering av risiko knyttet til spredning av biologisk materiale, deriblant fremmede arter.

Uheldige følger for biologisk mangfold av spredning kan ikke utelukkes, jf. forskriften § 6 (2). Vi legger imidlertid til grunn at de sikringstiltakene som beskrives i søknaden og som angis i vilkår for tillatelsen er tilstrekkelige til at rømning kan utelukkes. Miljødirektoratet anser derfor at det

ikke er grunn til å anta at tillatelse til innførsel av artene i denne saken vil medføre vesentlige uheldige følger for det biologiske mangfoldet. Vi gir derfor tillatelse til innførselen.

Miljødirektoratet gjør oppmerksom på at tillatelse etter forskrift om fremmede organismer ikke fritar for krav etter annet regelverk, som krav under matloven og smittevernloven.

Klagerett

Du og andre med rettslig klageinteresse kan klage på vedtaket, jf. forvaltningsloven kap. VI. Fristen for å klage er tre uker fra du har mottatt dette brevet. Klagen sendes til Miljødirektoratet.

Hilsen

Miljødirektoratet

Dette dokumentet er elektronisk godkjent

Janne Øvrebø Bohnhorst
seksjonsleder

Johan Danielsen
seniorrådgiver

Kopi til:

Klima- og miljødepartementet

Postboks 8013 Dep

0030 OSLO

Mattilsynet

Postboks 383

2381 Brumunddal

STATSFORVALTEREN I TROMS OG FINNMARK

Statens hus

9815 Vadsø